

Mnenje Odbora regij – Predlog proračuna Evropske unije za leto 2015

(2014/C 271/11)

Poročevalka Agnès DURDU (LU/ALDE), članica občinskega sveta občine Wincrange**I. POLITIČNA PRIPOROČILA**

ODBOR REGIJ

1. poudarja, da se to mnenje nanaša na oddelek III proračuna EU in ne obravnava upravnih odhodkov, ki spadajo v razdelek V;
2. opozarja, da že drugič pripravlja mnenje na lastno pobudo o letnem proračunskem postopku EU;
3. vztraja, da je priprava letnega proračuna EU politične in strateške narave in da ima neposreden vpliv na lokalne in regionalne oblasti ter na njihove javne finance;
4. obžaluje, da je bil večletni finančni okvir za obdobje 2014–2020 v primerjavi s prejšnjim obdobjem 2007–2013 sprejet s šestmesečno zamudo, in ugotavlja, da bo to vplivalo na absorpcijo odobritev za prevzem obveznosti in profil plačil na srednji rok;
5. obžaluje, da je Evropska komisija predlog letnega proračuna za leto 2015 sprejela šele 11. junija, torej skoraj dva meseca pozneje kot v primeru proračunov pred letom 2013. Zaradi tega odloga so se zmanjšale možnosti različnih zainteresiranih strani, med katerimi je tudi Odbor regij, da pravočasno podajo svoja mnenja, še preden svoje stališče sprejme Svet;
6. obžaluje, da ni statističnih podatkov, ki so potrebni za izvajanje posvetovalne vloge Odbora regij in ki bi mu omogočili izvedbo primerjalne analize med državami članicami. Na podlagi teh podatkov bi OR lahko bolje opredelil prednosti in slabosti upravljanja na več ravneh in pripravil predloge za optimiziranje uporabe proračuna EU;
7. želi v tem kontekstu od Komisije prejemati redno posodobljene podatke o stanju izvrševanja proračuna EU;
8. ponovno poziva Evropsko komisijo, naj čim prej zagotovi:
  - a. konsolidirane podatke o znesku sredstev, ki so jih prejele podnacionalne javne oblasti;
  - b. konsolidirane podatke o neporavnanih obveznostih po posameznih proračunskih postavkah in programih;
  - c. razčlenitev neporavnanih terjatev, ne le po državah, temveč tudi po kategorijah upravičencev (nacionalne oblasti v primerjavi s podnacionalnimi javnimi oblastmi);
  - d. znesek sredstev, ki so jih zbrale nacionalne/podnacionalne oblasti za sofinanciranje projektov EU v okviru deljenega upravljanja;
9. poudarja veliko število sprememb proračuna v zadnjih letih in meni, da škodijo dobremu upravljanju in preglednosti letnih proračunov;
10. poziva Evropsko komisijo, Evropski parlament in Svet, naj uskladijo način predlaganja sprememb k predlogu proračuna, da bi zagotovili večjo razumljivost in preglednost procesa ter s tem olajšali postopek demokratičnega nadzora;

Pomen proračuna za leto 2015 v trenutnih okoliščinah

11. izpostavlja krizo, ki je kljub nekaterim znakom oživitve gospodarstva prisotna v večini držav članic EU, in proračunske omejitve, s katerimi se spoprijemajo nacionalne in podnacionalne oblasti; vztraja, da ima lahko proračun za leto 2015 precejšnjo vlogo pri utrjevanju trenda oživitve gospodarstva, izvajanju naložb, potrebnih za prihodnost Evrope, in zmanjšanju učinka krize na evropske državljane;

12. opozarja na odločilno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri oživljanju gospodarstva in zagotavljanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije v Uniji, saj so odgovorne za tretjino javnih izdatkov in dve tretjini javnih naložb, v veliki meri pa sodelujejo pri upravljanju in/ali porabi proračuna EU, kar poudarja neposredni učinek evropskega proračuna na proračun lokalnih in regionalnih oblasti ter kaže na škodljive učinke, ki bi jih prenos odobritev za prevzem obveznosti lahko imel na realno gospodarstvo;

13. ugotavlja, da je dosedanji napredek za doseg ciljev strategije Evropa 2020 razočaral in da ima proračun za leto 2015 odločilno vlogo pri uresničevanju teh ciljev;

14. poudarja, da bo v letu 2014, ki je prvo leto večletnega finančnega okvira, izvedenih malo novih obveznosti in da bo leto 2015 kot drugo leto večletnega finančnega okvira imelo odločilno vlogo pri uspehu novih večletnih programov za obdobje 2014–2020; opozarja, da je treba vseeno predvideti slabo absorpcijo obveznosti za novo proračunsko leto 2015, ki bo zlasti otežena zaradi pravila $n+3$, in tako Evropsko komisijo in države članice ob sodelovanju regij poziva, naj čim prej odobrijo vse sporazume o partnerstvu in operativne programe, da se zagotovi njihovo hitro izvajanje;

15. vztraja, da je pomembno naložbe predvideti čim bolj v začetku proračunskega obdobja, da se omilijo morebitni škodljivi učinki koncentracije ob koncu proračunskega obdobja, in obžaluje, da Komisija ni predvidela dodatnih proračunskih sredstev v začetku obdobja, poleg sredstev, ki jih je že predvidela za programe, kot so pobuda za zaposlovanje mladih, program Obzorje 2020, Erasmus + in COSME. V začetku proračunskega obdobja bi lahko zlasti načrtovali sredstva za programe, ki se upravljajo centralno, kot na primer instrument za povezovanje Evrope (in zlasti energetska omrežja), saj je za izvedbo programov, ki se ne upravljajo centralno, potreben čas, zato ni mogoče predvideti sredstev za njihovo izvajanje v obdobju 2014–2015;

16. ocenjuje obseg problema v povezavi z brezposelnostjo mladih in Evropsko komisijo poziva, naj pojasni, kako poteka izvrševanje 6 milijard EUR sredstev, predvidenih za pobudo za zaposlovanje mladih, ki bi se morale osredotočiti na leti 2014 in 2015, in povezanost sporazumov o partnerstvu z nacionalnimi načrti za izvajanje programa jamstva za mlade; izraža dvom o zmožnostih absorpcije 6 milijard EUR v obdobju 2014–2015 glede na zamudo pri sprejemanju operativnih programov in majhno število držav članic, ki so 1. septembra 2013 izbrale možnost predplačila stroškov; v tem kontekstu vztraja, da je treba doseči napredek pri izvajanju te pobude v začetku leta 2015; poziva Evropsko komisijo, naj pojasni, kakšne zneske bo po letu 2016 namenila za ta dolgoročni izziv; in se strinja z Evropskim parlamentom, da bi bilo treba za zagotovitev kontinuitete te proračunske postavke po letu 2015 preučiti vse možnosti financiranja, vključno s skupno rezervo večletnega finančnega okvira za obveznosti;

17. poziva k oblikovanju posebne proračunske postavke za tehnično pomoč jadransko-jonski makroregiji, na podlagi primera proračunske postavke, ki je bila leta 2014 oblikovana za makroregijo Baltskega morja in makroregijo Podonavje, ki za vsako od njiju znaša 2,5 milijona EUR v odobritvah za prevzem obveznosti in odobritvah plačil;

Odobritve plačil pod pritiskom

18. obžaluje, da so se nakopičili neplačani računi (23,4 milijarde EUR samo za tri strukturne sklade in Kohezijski sklad konec leta 2013) in da se ta pojav v zadnjih letih še kar nadaljuje; ugotavlja, da je nedopustno, da Evropska komisija ne izpolnjuje svojih obveznosti in da upravičencem ni mogoče povrniti stroškov zaradi nezadostnih odobritev plačil, pozdravlja predlog Evropske komisije, da se uporabijo vse odobritve plačil, ki so za leto 2015 predvidene v večletnem finančnem okviru, vendar je zelo zaskrbljen zaradi nezadostnega zneska odobritev plačil in omejitev denarnega toka, ki Komisiji ne omogočajo zares hitre poravnave zneskov vseh zahtevkov za plačilo, kar bi lahko povzročilo velike težave v regijah;

19. obžaluje, da omejitev zgornje meje za odobritev plačil Evropski uniji preprečuje, da se spoprime z nujnimi razmerami, kot se kaže na področju politike človekoljubne pomoči, ko zamude pri plačilih vplivajo na delo človekoljubnih organizacij. Znesek neplačanih računov tem organizacijam je konec leta 2013 znašal 160 milijonov EUR;

20. izraža zaskrbljenost zaradi razkoraka med zneskom odobritev za prevzem obveznosti in zneskom plačil v kontekstu hitrega naraščanja neporavnanih obveznosti; opozarja na strukturni primanjkljaj proračuna EU in Komisijo poziva, naj oblikuje jasn akcijski načrt za vzpostavitev proračunskega ravnovesja za preostalo proračunsko obdobje 2014–2020 ter v zvezi s tem navaja mnenje OR o izvrševanju proračuna EU (poročevalec g. Struzik);

21. pozdravlja, da se v predlogu proračuna za leto 2015 tako kot v letu 2014 velika prednost daje plačilom obveznosti, opravljenih v obdobju 2017–2013, da se prepreči kopičenje zamud pri plačilih in se lahko izvede kar največ plačil za obdobje 2014–2020 od leta 2016 dalje;
22. predlaga, da se da prednost povračilu sredstev državam članicam, ki so najbolj trpele zaradi posledic gospodarske krize in od katerih je EU zahtevala znatna prizadevanja za zmanjšanje javnega dolga in proračunskih neravnovesij, ter državam članicam, ki najbolj potrebujejo podporo EU za okrepitev rasti in za zagotavljanje pomoči svojim najbolj ranljivim državljanom;
23. obžaluje, ker predlog proračuna Evropske unije za leto 2015 ne predvideva uporabe varnostne rezerve, ki bi lahko prispevala k lažšanju težav denarnega toka in spodbudila hitro povračilo zneskov iz zahtevkov za plačilo;

Obeti po letu 2015

24. poziva, da se skupna rezerva za rast in delovna mesta iz leta 2014 in 2015 od leta 2016 uporabi za razdelek, ki se nanaša na kohezijsko politiko;
25. pozdravlja, da je bila na pobudo predsednikov Evropske komisije, Evropskega parlamenta in Sveta Evropske unije ustanovljena delovna skupina na visoki ravni za lastne vire EU z namenom izboljšati sedanji sistem proračunskih prihodkov EU, ki se je izkazal za omejenega. Dejansko je reforma sistema ključna, da bi zagotovili manjšo odvisnost proračuna EU od neposrednih prispevkov držav članic s povečanjem lastnih virov EU in tako olajšali pogajanja o odobritvi plačil;
26. ponovno poziva k predložitvi zaprosila za pripravo mnenja OR o proračunih prihodnjih let;
27. si želi, da se OR vključi v medinstitucionalne seje o stanju in možnostih izvrševanja proračuna med tekočim proračunskim letom in prihodnjimi proračunskimi leti, predvidenimi v točki 36 priloge k medinstitucionalnemu sporazumu večletnega finančnega okvira;
28. poziva, da se pregleda pravni okvir, ki ureja 60-dnevni rok plačila, da ta postane zavezujoč za programe deljenega upravljanja, in da se uvede finančna kazen za nacionalne oblasti, če tega roka ne upoštevajo.

V Bruslju, 26. junija 2014

*Predsednik
Odbora regij*
Michel LEBRUN